

พฤติกรรมการอนุรักษ์เต่ามะเฟืองของประชาชนในตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

จรินทร์พร จุนเกียรติ¹

คนางค์ คันธมธูรพจน์²

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการอนุรักษ์เต่ามะเฟืองของประชาชน ในพื้นที่อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา เพื่อทดสอบความแตกต่างของปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์เต่ามะเฟือง และเพื่อเสนอแนะแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการอนุรักษ์เต่ามะเฟืองให้กับประชาชนในพื้นที่อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ผู้วิจัยทำการสำรวจกลุ่มตัวอย่างจำนวน 360 ตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถามและสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์เต่ามะเฟืองในพื้นที่หาดท้ายเหมืองจำนวน 4 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมานในการทดสอบสมมติฐาน ทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปร สำหรับการวัดการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าสถิติ t-test และความแปรปรวนทางเดียว One-Way ANOVA และ เปรียบเทียบแบบรายคู่โดยใช้ LSD หรือ Fisher's Least – Significant Different

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีพฤติกรรมการอนุรักษ์เต่ามะเฟืองอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 26.94 รองลงมาคือระดับน้อยที่สุด ร้อยละ 25.83 สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์เต่ามะเฟือง พบว่า อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพครอบครัว อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ ประสบการณ์ในการร่วมกิจกรรม ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์เต่ามะเฟือง และทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์เต่ามะเฟือง มีผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์เต่ามะเฟืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผู้วิจัยเสนอให้ 1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์เต่ามะเฟืองเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับเต่ามะเฟืองให้สาธารณชนได้รับรู้ในวงกว้างผ่านทาง สื่อวิทยุ โทรทัศน์และสื่อออนไลน์ เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า สื่อวิทยุ โทรทัศน์และสื่อออนไลน์ เป็นช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการอนุรักษ์ที่มากที่สุด 2) ภาครัฐควรสร้างการมีส่วนร่วมกับกลุ่มผู้ประกอบการที่เป็นเจ้าของธุรกิจบริเวณริมชายหาด ซึ่งเป็นสถานที่วางไข่ของแม่เต่ามะเฟือง เพื่อสร้างการตระหนักรู้ และขอความร่วมมือในการดูแลชายหาดและแสงไฟที่ส่งผลต่อการวางไข่ของเต่ามะเฟืองในช่วงระยะเวลาฤดูวางไข่

คำสำคัญ: พฤติกรรม, การอนุรักษ์, เต่ามะเฟือง

1 นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์สิ่งแวดล้อม คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

2 รองศาสตราจารย์ หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์สิ่งแวดล้อม คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

Leatherback Sea Turtle Conservation Behavior of People in Thai Mueang Beach, Thai Mueang District, Phang Nga Province, Thailand

Jarinporn Joonkiat¹

Kanang Kantamaturapoj²

Abstract

The objective of this study was to study leatherback sea turtle conservation behavior of people in Thai Mueang beach, Thai Mueang district, Phang Nga province in order to examine differences of factors affecting leatherback sea turtle conservation behavior and to recommend guidelines for improving the efficiency of leatherback sea turtle conservation to people in Thai Mueang district, Phang Nga province. This research used both quantitative and qualitative approach. Questionnaire survey was conducted with 360 respondents. In additions, 4 informants were interviewed. Data analysis includes descriptive statistics including percentage, mean, standard deviation (S.D.), and inferential statistics for hypothesis testing and variable correlation testing. For analytical measurements, there are t-test statistics, One-way ANOVA, and LSD or Fisher's Least – Significant Different for pair comparisons.

The study found that most of the respondents had leatherback sea turtle conservation behavior at a moderate level (26.94%), followed by the least level (25.83%). This study also showed that ages, educational levels, marital status, occupations, average monthly income, periods of living in the area, experiences of activity participation, knowledge of leatherback sea turtle conservation, and attitudes towards leatherback sea turtle conservation have differently affected leatherback sea turtle conservation in statistical significance at 0.05. Two recommendations were proposed; 1) related agencies should disseminate the knowledge of leatherback sea turtle to general public through radio, television and online media since the study showed that radio, television, and online media are the ways which are able to approach most knowledge; 2) public sectors should organize meetings with the business owners on Thai Mueang beach in order to raise awareness and collaborate in watching over the beach and lights which have an impact on nesting of leatherback sea turtle during nesting season.

Keyword: behavior/ conservation/ leatherback sea turtle

¹ Master of Arts, Environmental Social Sciences, Faculty of Social Sciences and Humanities, Mahidol University

² Assoc. Prof. Dr., Faculty of Social Sciences and Humanities, Mahidol University

พฤติกรรมอนุรักษ์เต่ามะเฟืองของประชาชนในตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

จรินทร์พร จุนเกียรติ¹

คนางค์ คันธมธูรพจน์²

บทนำ

เต่ามะเฟือง (Leatherback Sea Turtle, *Dermochelys coriacea*) เป็นสัตว์สงวนของไทย ลำดับที่ 18 ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 เต่ามะเฟืองเป็นเต่าทะเลน้ำลึกขนาดใหญ่ที่สุดในโลก มีรายงานว่าเต่ามะเฟืองเป็นสัตว์ดึกดำบรรพ์ โดยมีหลักฐานว่าอาศัยอยู่ทั่วไปในสมัย 130 ล้านปีก่อน และยังสามารถดำรงชีวิตอยู่รอดมาได้จนถึงปัจจุบัน เต่ามะเฟืองเป็นสัตว์ทะเลหายากและใกล้สูญพันธุ์ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญกับเต่ามะเฟือง เต่ามะเฟืองเป็นเต่านักเดินทาง เดินทางระยะไกลที่สุดในกลุ่มเต่าทะเลทุกชนิด พบว่ามีการอพยพจากพื้นที่วางไข่ได้ไกลมากกว่า 4,831 กิโลเมตร หรือ 3000 ไมล์ (สมเกียรติ สุนทรพิทักษ์กุล, มปป.) เริ่มตั้งแต่ฟักออกจากไข่ที่ประเทศหนึ่ง ว่ายน้ำข้ามมหาสมุทรไปอีกประเทศหนึ่ง ไปอีกทวีปหนึ่ง ต้องอพยพย้ายถิ่นและอาศัยในพื้นที่ทางทะเลระหว่างประเทศหลายประเทศ เต่ามะเฟืองจึงถือเป็นทรัพยากรระดับประเทศและระดับโลก เนื่องจากเต่าทะเลสามารถรับรู้และจดจำสภาพทางเคมีของสิ่งแวดล้อมในแหล่งเกิดได้ ทั้งสภาพเคมีในหาดทรายและสภาพของเคมีในน้ำทะเลจากแหล่งที่เกิด ดังนั้น ลูกเต่าทะเลเมื่อเกิดในแหล่งใด และเมื่อโตถึงวัยเจริญพันธุ์ ก็จะเดินทางกลับมาวางไข่ในแหล่งเกิดที่เป็นจุดเริ่มต้นของชีวิต (สุพจน์ จันทราภรณ์ศิลป์, มปป.) เต่ามะเฟืองใช้เวลาอย่างน้อย 15 ปีจึงเติบโตพอที่จะสามารถผสมพันธุ์ได้

องค์กรสหภาพนานาชาติเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติและทรัพยากรธรรมชาติ (IUCN) จัดให้เต่ามะเฟืองอยู่ในกลุ่มเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์อย่างยิ่ง (Critically Endangered) และอยู่ในรายชื่อชนิดพันธุ์ Appendix 1 ลำดับที่ 51 ในอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้จะสูญพันธุ์ (CITES) ในประเทศไทยนั้นพบเต่าทะเลเพียง 5 ชนิด จาก 8 ชนิดทั่วโลก ได้แก่ เต่ามะเฟือง เต่าตนุ เต่ากระ เต่าหญ้า และเต่าหัวขั้ว (กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง, 2554) จากข้อมูลของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (2560) พบว่าประเทศไทยพบประชากรเต่ามะเฟืองเฉพาะบริเวณชายหาดบนแผ่นดินใหญ่ฝั่งอันดามันเท่านั้น ตามรายงานพบเต่ามะเฟืองขึ้นวางไข่บริเวณพื้นที่ชายหาดท้ายเหมืองจังหวัดพังงา ซึ่งเป็นสถานที่ ที่ผู้วิจัยเลือกในการทำงานวิจัยครั้งนี้

สถานการณ์ปัจจุบันของเต่ามะเฟืองในประเทศไทยนั้น มีอัตราการขึ้นไข่น้อยลงเป็นอย่างมาก เนื่องจากปัญหาที่เกิดจากการใช้ประโยชน์โดยตรงของมนุษย์ซึ่งนิยมบริโภคไข่และเนื้อเต่า เพราะในสมัยก่อนมีความเชื่อว่าไข่ของเต่าสามารถเพิ่มสมรรถภาพทางเพศให้กับเพศชายได้ จึงมีการขโมยไข่เต่าไปขายทั้งรัง อีกทั้งยังมีภัยคุกคามต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตามชายฝั่งที่ส่งผลให้จำนวนของเต่ามะเฟืองในไทยลดลง สาเหตุการตายประมาณร้อยละ 74-89 เกิดจากเครื่องมือประมง โดยเฉพาะเครื่องมือประมงชายฝั่ง ที่เป็นเครื่องมือประมง

1 นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์สิ่งแวดล้อม คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

2 รองศาสตราจารย์ หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์สิ่งแวดล้อม คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ทำลายล้าง เช่น วนลากและเบ็ดราว (กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง, 2560) นอกจากนี้ เต่ามะเฟืองยังถูกรบกวนจากกิจกรรมในทะเล เช่น แสงไฟของเรือ ขยะ ทุงพลาสติก น้ำเสียจากเรือ รวมถึง การสูญเสียสภาพชายหาดที่เหมาะสมต่อการวางไข่จากการแปรสภาพพื้นที่ชายฝั่งมาก่อสร้างเป็นโรงแรมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว การก่อสร้างทำให้เกิดแสงไฟส่องสว่างจากสิ่งก่อสร้าง ทำให้หน้าหาดแคบลง สภาพแวดล้อมชายฝั่งเสื่อมโทรม ทำให้แหล่งอาหารและแหล่งอาศัย แนวปะการัง แนวหญ้าทะเลมีการปนเปื้อน หรือฟอกขาว ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้พื้นที่ไม่มีความเหมาะสมในการเป็นแหล่งวางไข่ของเต่ามะเฟือง นอกเหนือจากเหตุผลข้างต้น ยังมีสาเหตุจากปัจจัยทางชีววิทยาของเต่ามะเฟืองเองที่ทำให้ อัตราการมีชีวิตรอดนั้นลดลง กล่าวคือเต่าทะเลมีศัตรูจำนวนมาก มีวงจรชีวิตที่ยาวนานและซับซ้อน และใช้เวลาเจริญพันธุ์ที่ยาวนาน (กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง, 2554)

อัตราการรอดตายของลูกเต่ามะเฟืองจนถึงวัยเจริญพันธุ์ไม่ถึงร้อยละ 0.1 เพราะลูกเต่าถูกกินโดยสัตว์ที่มีขนาดใหญ่กว่า การเจ็บป่วยและโรคตามธรรมชาติ อีกทั้ง เต่ามะเฟืองไม่สามารถเพาะพันธุ์ได้โดยมนุษย์ (สุพจน์ จันทราภรณ์ศิลป์, มปป) ทั้งหมดที่กล่าวมานี้จึงเป็นเหตุให้สถิติการขึ้นไข่ของเต่ามะเฟืองมีจำนวนลดลงตามลำดับ การศึกษาของสุพจน์ จันทราภรณ์ศิลป์ และมิกมินท์ จารุจินดา (2544) พบว่าจำนวนหลุมไข่ของเต่ามะเฟืองในประเทศไทยลดลงทุกปีและมีจำนวนน้อยมาก มีบางปีที่หายไปจากประเทศไทย ข้อมูลการสำรวจการขึ้นวางไข่ของเต่ามะเฟือง บริเวณหาดท้ายเหมือง ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาลำปี – หาดท้ายเหมืองพบรายงานเต่ามะเฟืองขึ้นมาวางไข่ครั้งสุดท้ายในปี พ.ศ. 2556 และไม่พบการขึ้นวางไข่อีกเลยจนกระทั่งปี พ.ศ. 2561 จึงมีรายงานพบการวางไข่ของเต่ามะเฟืองอีกครั้ง (กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง, 2562) ในฤดูวางไข่ปลายปี 2562 ถึงช่วงต้นปี 2563 มีรายงานแสดงว่าเต่ามะเฟืองขึ้นวางไข่มากถึง 11 รัง โดยมี 1 รังที่ถูกขโมยไป (ปรารพ แปลงงาน, 2563)

จากปัญหาที่กล่าวมา จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องให้ประชาชนในพื้นที่ร่วมกันอนุรักษ์เต่ามะเฟือง ผู้วิจัยจึงสนใจทำการศึกษาเรื่องพฤติกรรมการอนุรักษ์เต่ามะเฟืองของประชาชนในตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ซึ่งเป็นแหล่งวางไข่ที่สำคัญของเต่ามะเฟือง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการอนุรักษ์เต่ามะเฟืองของประชาชน ในพื้นที่อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา
2. เพื่อทดสอบความแตกต่างของปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์เต่ามะเฟือง
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการอนุรักษ์เต่ามะเฟืองให้กับประชาชนในพื้นที่อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา อย่างยั่งยืน

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยทั้งเชิงปริมาณ (Quantitative Study) และเชิงคุณภาพ (Quality Study) สำหรับเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้วิธีการสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล กลุ่มประชากรในการวิจัย (Population) ได้แก่ คราวเรือนในพื้นที่ตำบลท้าย

เหมือง อำเภอกำแพงเมือง จังหวัดพังงา ซึ่งมีจำนวน 3,573 ครัวเรือน ผู้วิจัยคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามวิธีของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 360 ครัวเรือน ผู้วิจัยใช้ค่าสถิติ t-test และความแปรปรวนทางเดียว One-Way ANOVA และ เปรียบเทียบแบบรายคู่โดยใช้ LSD หรือ Fisher’s Least – Significant Different ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

นอกจากนี้ ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์เต่ามะเฟืองในพื้นที่หาดท้ายเหมืองจำนวน 4 คน ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาทำการจำแนกและจัดระบบข้อมูล และวิเคราะห์สรุปอุปนัย (Analytic Induction) และวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) จากข้อมูลที่ได้สัมภาษณ์ได้ จากนั้นวิเคราะห์สาเหตุและผล (Cause and Effect Analysis) โดยใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ร่วมกับข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรมจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 41-50 ปี การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี สถานภาพสมรส ทำอาชีพ เกษตรกร และ ชาวประมง มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท อาศัยอยู่ในพื้นที่ มากกว่า 15 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์เต่ามะเฟือง จากช่องทางสื่อโทรทัศน์ วิทยุ และ ประชากรส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์เข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการอนุรักษ์เต่ามะเฟือง

1.2 ปัจจัยด้านความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์เต่ามะเฟือง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์เต่ามะเฟืองในระดับมาก (ร้อยละ 74.72) และ ส่วนมากทัศนคติต่อการอนุรักษ์เต่ามะเฟืองในระดับมาก (ร้อยละ 47.50)

1.3 ระดับพฤติกรรมการอนุรักษ์เต่ามะเฟืองในพื้นที่ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีพฤติกรรมการอนุรักษ์เต่ามะเฟืองอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 26.94) รองลงมาคือระดับน้อยที่สุด ร้อยละ 25.83 ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับพฤติกรรมการอนุรักษ์เต่ามะเฟือง

ระดับพฤติกรรมการอนุรักษ์เต่ามะเฟือง	จำนวน	ร้อยละ
รวม	360	100.00
ระดับพฤติกรรมการอนุรักษ์เต่ามะเฟืองในระดับมากที่สุด	46	12.78
ระดับพฤติกรรมการอนุรักษ์เต่ามะเฟืองในระดับมาก	78	21.67
ระดับพฤติกรรมการอนุรักษ์เต่ามะเฟืองในระดับปานกลาง	97	26.94
ระดับพฤติกรรมการอนุรักษ์เต่ามะเฟืองในระดับน้อย	46	12.78
ระดับพฤติกรรมการอนุรักษ์เต่ามะเฟืองในระดับน้อยที่สุด	93	25.83
$\bar{X} = 28.28$ S.D. = 12.046 Max = 50 Min = 10		

การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยกระตุ้นกับพฤติกรรมการอนุรักษ์เต่ามะเฟือง โดยการใช้สถิติวิเคราะห์การแปรผันทางเดียว (One-way Analysis of Variance: One-way ANOVA) และการทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม (T-test) จากการศึกษาปัจจัยที่มีความแตกต่างกับพฤติกรรมการอนุรักษ์เต่ามะเฟือง พบว่า อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพครอบครัว อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ ประสบการณ์ในการร่วม กิจกรรม ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์เต่ามะเฟือง และทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์เต่ามะเฟือง มีผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์เต่ามะเฟืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับปัจจัยเพศ และช่องทางการรับรู้ข้อมูล ข่าวสาร มีผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์เต่ามะเฟืองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการศึกษาแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยกระตุ้นกับพฤติกรรมการอนุรักษ์เต่ามะเฟืองโดยการใช้สถิติวิเคราะห์การแปรผันทางเดียว (One-way Analysis of Variance: One-way ANOVA) และการทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม (T-test)

ตัวแปรและกลุ่มย่อย	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	จำนวน (N)	ค่าความ น่าจะเป็น (P-Value)
เพศ				0.786
ชาย	2.77	1.189	170	
หญิง	2.87	1.219	190	
อายุ				.011*
น้อยกว่าและเท่ากับ 20 ปี	2.96	.982	49	
อายุ 21 – 30 ปี	3.23	1.103	59	
อายุ 31 – 40 ปี	2.77	1.150	104	
อายุ 41 – 50 ปี	2.59	1.331	126	
อายุ 51 ปีขึ้นไป	3.02	1.136	22	
ระดับการศึกษา				.002*
ต่ำกว่าปริญญาตรี	2.67	1.250	236	
กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี/ปริญญาตรี	3.10	1.044	113	
ตรี				
สูงกว่าระดับปริญญาตรี	3.40	1.168	11	
สถานภาพครอบครัว				.000*
โสด	3.07	1.068	147	
สมรส	2.80	1.269	165	
หม้าย/หย่าร้าง	2.13	1.109	48	
อาชีพ				.000*

ตัวแปรและกลุ่มย่อย	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	จำนวน (N)	ค่าความ น่าจะเป็น (P-Value)
นิสิต นักศึกษา	2.99	.94	71	
เกษตรกร ชาวประมง	2.95	1.249	95	
ข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ	3.16	1.179	24	
พนักงานบริษัทเอกชน	2.96	1.169	53	
เจ้าของธุรกิจ	2.92	1.186	48	
อาชีพอิสระ รับจ้างทั่วไป	2.20	1.261	69	
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน				.000*
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท	2.83	1.145	168	
10,001 – 20,000 บาท	2.55	1.244	112	
20,001 – 30,000 บาท	2.93	1.174	51	
30,001 – 40,000 บาท	3.77	1.037	17	
มากกว่า 40,001 บาทขึ้นไป	3.51	1.117	12	
ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่				.013*
1 – 5 ปี	3.43	.924	33	
6 – 10 ปี	2.79	1.064	76	
11 – 15 ปี	2.61	1.099	79	
มากกว่า 15 ปีขึ้นไป	2.82	1.321	172	
ประสบการณ์ในการร่วมกิจกรรม				0.000*
เคยมีประสบการณ์ในการร่วมกิจกรรม	3.155	9.453	113	
ไม่เคยมีร่วมในกิจกรรมโครงการอนุรักษ์	2.678	12.803	247	
ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์เต่ามะเฟือง				.000*
ความรู้ในระดับน้อย	1.42	1.133	7	
ความรู้ในความรู้ระดับปานกลาง	2.01	.995	84	
ความรู้ระดับมาก	3.12	1.123	269	
ทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์เต่ามะเฟือง				.000*
ระดับทัศนคติในระดับมากที่สุด	3.22	1.026	136	
ระดับทัศนคติในระดับมาก	2.75	1.209	171	
ระดับทัศนคติในระดับปานกลาง	2.12	1.212	249	
ระดับทัศนคติในระดับน้อย	1.02	.050	4	

ตัวแปรและกลุ่มย่อย	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	จำนวน (N)	ค่าความ น่าจะเป็น (P-Value)
ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร				.167
สื่อโทรทัศน์ วิทยุ	2.70	1.238	212	
หนังสือพิมพ์	2.96	1.263	13	
อินเทอร์เน็ต	2.97	1.147	102	
หน่วยงานราชการ	3.23	1.089	16	
องค์กรเอกชนหรือเครือข่ายจิตอาสา	3.05	1.065	17	

1.4 แนวทางและปัญหาอุปสรรคในการเข้าร่วมกิจกรรมอนุรักษ์ของประชาชนในพื้นที่ ผลการศึกษา พบว่า ปัญหาอุปสรรคในการเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์เต่าทะเลเพียงคือประชาชนมีความต้องการในการเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์เต่าทะเลเพียง แต่ไม่มีกิจกรรมให้เข้าร่วม สำหรับข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนเพื่อการอนุรักษ์เต่าทะเลเพียง พบว่า ควรมีเจ้าหน้าที่คอยให้ความรู้กับประชาชน ควรมีการรวมกลุ่มในชุมชนร่วมทำกิจกรรมและสร้างแนวทางในการอนุรักษ์เต่าทะเลอย่างจริงจัง และควรสร้างเครือข่ายให้ประชาชนมีส่วนร่วมอนุรักษ์เรื่องเต่าทะเลและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับอุทยานฯ

2. ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า

ผู้ให้ข้อมูลหลักทั้ง 4 คนมีความเห็นตรงกันว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน คือเครื่องมือที่ดีที่สุดต่อการอนุรักษ์เต่าทะเลเพียง กิจกรรมรณรงค์ต่างทำให้การขึ้นวางไข่ของเต่า จำนวนรัง อัตราการรอดจากการฟักไข่ของเต่า และจำนวนลูกเต่าเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ การเผยแพร่ข้อมูลในสังคมออนไลน์ทำให้ประชาชนทั้งในและนอกพื้นที่ติดตามการวางไข่ของเต่าทะเลเพียงและเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์เต่าทะเลเพียง เมื่อประชาชนให้ความสนใจเรื่องเต่าทะเลเพียงมากขึ้นทำให้เกิดแรงกดดันต่อกลุ่มชาวประมงที่ใช้เครื่องมือที่มีอันตรายต่อเต่าในฤดูวางไข่ จนทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนเครื่องมือและรูปแบบการประมงให้เหมาะสม ทั้งนี้ ผู้ให้ข้อมูลหลักมีความเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการเข้าร่วมการอนุรักษ์เต่าทะเลเพียงของประชาชนในท้องถิ่นไปในทางเดียวกันว่า เครื่องมือที่ใช้ทำอาชีพประมงปัจจุบันยังเป็นอันตรายต่อเต่าและชาวประมงไม่มีความสามารถจะปรับเปลี่ยนเครื่องมือเนื่องจากข้อจำกัดทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ แนวทางการอนุรักษ์ของภาครัฐยังไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาทำกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์เต่าทะเลเพียง ผู้ให้ข้อมูลหลักทุกคนจึงมีความเห็นตรงกันว่าควรเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ประชาชนและองค์กรอื่นๆ ในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการอนุรักษ์เต่าทะเลเพียง ควรใช้ช่องทางและสื่อออนไลน์ในการรักษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน นอกจากนี้ ควรเชื่อมโยงเครือข่ายด้านการอนุรักษ์ทั้งในและนอกประเทศ มาสนับสนุนการอนุรักษ์เต่าทะเลเพียงในอำเภอย้ายเหมืองให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการอนุรักษ์เต่ามะเฟืองของประชาชนในพื้นที่อำเภอ ท้ายเหมือง ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างน้อย แต่มีความรู้ความเข้าใจที่มีต่อการอนุรักษ์เต่ามะเฟือง ในภาพรวมซึ่งอยู่ในระดับมาก ส่วนใหญ่ก็มีทัศนคติอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ซึ่งเป็นไปได้ว่าประชาชน ส่วนใหญ่มีความตื่นตัว และห่วงแหนต่อเต่ามะเฟือง แต่อาจจะไม่มีกิจกรรมใดให้ประชาชนได้ร่วม ทำให้ ระดับพฤติกรรม ไม่สัมพันธ์กับระดับความรู้และระดับทัศนคติที่ประชาชนในพื้นที่มีต่อเต่ามะเฟือง ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ น้ำผึ้ง นานพันธ์ (2562) ที่พบว่าความรู้เกี่ยวกับระบบนิเวศชายฝั่งทะเลมีผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติชายฝั่งทะเลของประชาชนในชุมชนวัดช่องลม ต.นาเกลือ อ.บางละมุง จ.ชลบุรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการศึกษาพบว่าอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพครอบครัว อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ ประสบการณ์ในการร่วมกิจกรรม ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์เต่ามะเฟือง และทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์เต่ามะเฟือง มีผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์เต่ามะเฟืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งแยกอภิปรายตามตัวแปร ได้ดังต่อไปนี้

1) อายุ: ผลจากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกันมีระดับค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการอนุรักษ์เต่ามะเฟืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเชิงสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธีรเดช ชุมณี (2557) ที่ศึกษาการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมป่าชายเลนของชุมชนบ้านเป็ดใน ตำบล ห้วยน้ำขาว อำเภอเมือง จังหวัดตราดและพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกันมีระดับค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมป่าชายเลนแตกต่างกัน และสอดคล้องกับการศึกษาของกมลทิพย์ ประสิทธิ์นราพันธ์ (2553) ที่พบว่าอายุของกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกันส่งผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยาน แห่งชาติเอราวัณ จังหวัดกาญจนบุรีแตกต่างกัน

2) ระดับการศึกษา: ผลการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลให้ประชาชนมีพฤติกรรมการอนุรักษ์ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีระดับการอนุรักษ์มากที่สุด สอดคล้องกับแนวความคิดของสมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2559) ที่กล่าวว่าพฤติกรรมของมนุษย์ มาจากการรับรู้และการเรียนรู้ของบุคคลโดยผ่านประสบการณ์และการฝึกฝน ยิ่งมีความรู้มาก มีการศึกษามาก ก็จะมีระดับพฤติกรรมที่มากขึ้นตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษานี้ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของนภวรรณ ฐานะกาญจน์ พงษ์เชียว และ ธนกฤต สังข์เฉย (2562) ที่พบว่าระดับการศึกษาไม่มีอิทธิพลต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของคนในชุมชนท้องถิ่นในอำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี และไม่สอดคล้องกับการศึกษาของกมลทิพย์ ประสิทธิ์นราพันธ์ (2553) ที่พบว่าระดับการศึกษาไม่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยาน แห่งชาติเอราวัณ จังหวัดกาญจนบุรี

3) สถานภาพครอบครัว: ผลการศึกษาพบว่า สถานภาพทางครอบครัวที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมการอนุรักษ์ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้ที่มีสถานภาพโสด มีระดับการอนุรักษ์มากที่สุด ซึ่งเป็นเพราะผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพโสดไม่มีข้อจำกัดในเรื่องภาระหน้าที่ในการดูแลครอบครัว จึงทำให้สามารถเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ได้มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของจุฑาธิป ถิน

กลาง (2558) ที่พบว่าประชาชนที่มีสถานภาพโสด มีพฤติกรรมการเล่นกีฬาชายเลน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับมาก อย่างไรก็ตามผลการศึกษานี้ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของกมลทิพย์ ประสิทธิ์นราพันธ์ (2553) ที่พบว่าสถานภาพครอบครัวไม่มีผลต่อพฤติกรรมการเล่นกีฬาชายเลนของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ จังหวัดกาญจนบุรี

4) อาชีพ: ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพแตกต่างกันมีพฤติกรรมการเล่นกีฬาชายเลนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อธิกร กิตตินันท์, กิติชัย รัตนะ, & อภิชาติ ภัทรธรรม (2562) ที่พบว่าอาชีพหลักมีผลต่อการออกกำลังกายของประชาชนในโครงการพัฒนาพื้นที่รอบวัดญาณสังวรารามวรมหาวิหารอันเนื่องมาจากพระราชดำริจังหวัดชลบุรีแตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม การศึกษานี้ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของกมลทิพย์ ประสิทธิ์นราพันธ์ (2553) ที่พบว่าอาชีพไม่มีผลต่อพฤติกรรมการเล่นกีฬาชายเลนของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ จังหวัดกาญจนบุรี

5) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน: ผลการศึกษาพบว่ารายได้เฉลี่ยที่แตกต่างกันส่งผลให้มีพฤติกรรมการเล่นกีฬาชายเลนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของกมลทิพย์ ประสิทธิ์นราพันธ์ (2553) ที่พบว่ารายได้ของกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกันส่งผลต่อพฤติกรรมการเล่นกีฬาชายเลนของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ จังหวัดกาญจนบุรีแตกต่างกัน

6) ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่: ผลการศึกษาพบว่าระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ที่แตกต่างกันส่งผลให้มีพฤติกรรมการเล่นกีฬาชายเลนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ปกรณ์ คมขำ (2557) ที่พบว่าระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ที่มีผลต่อพฤติกรรมการเล่นกีฬาชายเลน อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาไม่สอดคล้องกับจุฑาธิป ถิ่นกลาง (2558) ที่พบว่าระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเล่นกีฬาชายเลนของประชาชนในอำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

7) ประสบการณ์ในการร่วมกิจกรรม: ผลการศึกษาพบว่าประสบการณ์ในการร่วมกิจกรรมที่แตกต่างกันส่งผลให้มีพฤติกรรมการเล่นกีฬาชายเลนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของกมลทิพย์ ประสิทธิ์นราพันธ์ (2553) ที่พบว่าประสบการณ์ในการร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับการออกกำลังกายส่งผลต่อพฤติกรรมการเล่นกีฬาชายเลนของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ จังหวัดกาญจนบุรี และยังสอดคล้องกับการศึกษาของอธิกร กิตตินันท์, กิติชัย รัตนะ, & อภิชาติ ภัทรธรรม (2562) ที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ในการเข้าร่วมโครงการพัฒนาที่ต่างกันมีพฤติกรรมการเล่นกีฬาชายเลนแตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษานี้ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของกมลทิพย์ ประสิทธิ์นราพันธ์ (2553) ที่พบว่าประสบการณ์ในการร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับการออกกำลังกายไม่มีผลต่อพฤติกรรมการเล่นกีฬาชายเลนของประชาชนในโครงการพัฒนาพื้นที่รอบวัดญาณสังวรารามวรมหาวิหารอันเนื่องมาจากพระราชดำริจังหวัดชลบุรีแตกต่างกัน

8) ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์เต่ามะเฟือง: ผลการศึกษาพบว่าระดับความรู้ของประชาชนที่แตกต่างกันมีระดับค่าเฉลี่ยพฤติกรรมอนุรักษ์เต่ามะเฟืองที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของชนิษฐา ใจเย็น (2556) ที่พบว่าความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์เต่ามะเฟืองจากโรงเรียนที่ต่างกันส่งผลต่อพฤติกรรมอนุรักษ์เต่ามะเฟืองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนที่มีพื้นที่ติดแม่น้ำท่าจีน จังหวัดนครปฐม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษา

ขัดแย้งกับจุฑาธิป ถิ่นกลาง (2558) ที่พบว่าความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติป่าชายเลนไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์ป่าชายเลนของประชาชน

9) ทศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์เต่ามะเฟือง: ผลการศึกษาพบว่าทัศนคติของประชาชนที่แตกต่างกันมีระดับค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการอนุรักษ์เต่ามะเฟืองที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของนภวรรณ ฐานะกาญจน์ พงษ์เชียว และ ธนภฤต สังข์เฉย (2562) ที่พบว่าทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของคนในชุมชนท้องถิ่นในอำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาไม่สอดคล้องกับจุฑาธิป ถิ่นกลาง (2558) ที่พบว่าทัศนคติไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์ป่าชายเลนของประชาชนในอำเภอนวม จังหวัดนครศรีธรรมราช

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้ศึกษาพฤติกรรมการอนุรักษ์เต่ามะเฟืองของประชาชน ในพื้นที่อำเภอกำแพงเมือง จังหวัดพังงา ผู้วิจัยทำการสำรวจกลุ่มตัวอย่างจำนวน 360 ตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถามและสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์เต่ามะเฟืองในพื้นที่หาดท้ายเหมืองจำนวน 4 คน ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีพฤติกรรมการอนุรักษ์เต่ามะเฟืองอยู่ในระดับปานกลางและระดับน้อยที่สุด ทั้งนี้ ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์เต่ามะเฟืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพครอบครัว อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ ประสบการณ์ในการร่วมกิจกรรม ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์เต่ามะเฟือง และทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์เต่ามะเฟือง

งานวิจัยนี้มีข้อเสนอแนะ 2 ประการ ดังนี้ 1) จากผลการวิจัยพบว่า สื่อโทรทัศน์วิทยุและอินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการอนุรักษ์ที่มากที่สุด ดังนั้น ผู้วิจัยเสนอให้อุทยานแห่งชาติเขาลำปี-หาดท้ายเหมืองซึ่งเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์เต่ามะเฟืองทำการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับเต่ามะเฟืองให้สาธารณชนได้รับรู้ในวงกว้างผ่านทาง สื่อวิทยุ โทรทัศน์และสื่อออนไลน์ 2) ภาครัฐควรมีการจัด ประชุมกับกลุ่มผู้ประกอบการที่เป็นเจ้าของธุรกิจ บริเวณริมชายหาด ซึ่งเป็นสถานที่วางไข่ของแม่เต่ามะเฟือง เพื่อสร้างการตระหนักรู้ขอความร่วมมือในการดูแลชายหาด และแสงไฟที่ส่งผลต่อการวางไข่ของเต่ามะเฟืองในช่วงระยะเวลาฤดูวางไข่

บรรณานุกรม

- กมลทิพย์ ประสิทธิ์ธีรพันธุ์. (2553). *พฤติกรรมการณ์ที่เกี่ยวข้องเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติเอราวัณของนักท่องเที่ยวชาวไทย จังหวัดกาญจนบุรี*. (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, กรุงเทพมหานคร.
- กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง. (2562). *บทสรุปผู้บริหาร : รายงานผลสัมฤทธิ์ของการอนุรักษ์และฟื้นฟูเต่ามะเฟืองอย่างมีส่วนร่วมแบบบูรณาการ*. กรุงเทพมหานคร. (2561). *สถานภาพและแนวโน้มประชากร*. สืบค้น 5 พฤษภาคม 2563 จาก https://km.dmcr.go.th/th/c_258/d_19103
- _____. (2560). *รายงานสถานการณ์สัตว์ทะเลหายาก พ.ศ.2560*. สถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางทะเล ชายฝั่งทะเลและป่าชายเลน.
- _____. (2554). *สถานภาพทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2550-2554*. สืบค้น 20 มีนาคม 2563 จาก <http://dmcr2014.dmcr.go.th/library.php>.
- ชนิษฐา ใจเย็น. (2556). *พฤติกรรมการณ์อนุรักษ์แม่น้ำของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนที่มีพื้นที่ติดแม่น้ำท่าจีน จังหวัดนครปฐม*. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 6(2), 665-680.
- จุฑาธิป ถิ่นกลาง. (2558). *ความรู้และทัศนคติของประชาชนที่มีผลต่อพฤติกรรมการณ์อนุรักษ์ป่าชายเลน: กรณีศึกษาอำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช*. *Thammasat University Journal*, 34(1), 103-121.
- จิตติกร กิตตินันท์, กิตติชัย รัตน์, & อภิชาติ ภัทรธรรม. (2562). *ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าในโครงการพัฒนาพื้นที่รอบวัดญาณสังวรารามวรมหาวิหารอันเนื่องมาจากพระราชดำริจังหวัดชลบุรี*. Paper presented at the การประชุมวิชาการระดับชาติ “วลัยลักษณ์วิจัย” ครั้งที่ 11 วันที่ 27-28 มีนาคม 2562, มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช.
- ธีรเดช ชูมณี (2557). *การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมป่าชายเลนของประชาชนชุมชนบ้านเป็ดใน ตำบลห้วยน้ำขาว อำเภอเมือง จังหวัดตราด*. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี
- ปรารพ แปลงงาน และสุรชาญ สารบัญญัติ. (2557). *โครงการติดตามการขึ้นวางไข่ของเต่าทะเลในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาลำปี-หาดท้ายเหมืองและอุทยานแห่งชาติสิรินาถ*. ในการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิชาการเครือข่ายงานวิจัยนิเวศวิทยาป่าไม้ประเทศไทย ณ คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ 23 – 24 มกราคม พ.ศ. 2557. 370 – 371.

- นภวรรณ ฐานะกาญจน์ พงษ์เขียว และ ธนภุต สังข์เฉย (2562). การส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ใน
ระดับท้องถิ่น:กรณีศึกษา อำเภอกู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี. วารสารวนศาสตร์ 38(1): 112-121.
- น้ำผึ้ง นาพันธ์. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติชายฝั่งทะเลของประชาชนใน
ชุมชนวัดช่องลม ต.นาเกลือ อ.บางละมุง จ.ชลบุรี.วารสารวิชาการศิลปศาสตร์ประยุกต์ปีที่ 12:
70-80.
- สุพจน์ จันทราภรณ์ศิลป์. (มปป.). เต่าทะเลไทย: ชนิด ชีววิทยา การศึกษาและการอนุรักษ์. สงขลา:ศูนย์วิจัย
ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอ่าวไทยตอนล่าง.
- สุพจน์ จันทราภรณ์ศิลป์, มิคมินทร์ จารุจินดา, Wataru Sakamoto, Nobuaki Arai, นาวาเอกวินัย กลุ่ม
อินทร์, ก้องเกียรติ กิตติวัฒนาวงศ์ และสมชาย มั่นอนันต์ทรัพย์. (2544). การศึกษาการเดินของ
เต่าตนุ (*Chelonia mydas*) โดยใช้เครื่องส่งสัญญาณดาวเทียม. รายงานการประชุมสัมมนา
วิชาการกรมประมง.
- สมเกียรติ สุนทรพิทักษ์กุล. (มปป.). คู่มือการสำรวจและอนุรักษ์เต่าทะเล. กรมป่าไม้ สำนักอนุรักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติ ส่วนอุทยานแห่งชาติทางทะเล.